

Aprobat:

Ministerul Educației
al Republicii Moldova

Nr. 12/15-8507

«__06_» decembrie 2016

Coordonat:

Ministerul Finanțelor
al Republicii Moldova

nr. 15-08/548

« 23 » octombrie 2017

Programul

de instruire profesională continuă a auditorilor pentru anul 2018

(CURRICULUMUL CURSULUI)

/64 ore/

Organizat de: Asociația Obștească Asociația Contabililor și Auditorilor Profesioniști din Republica Moldova „ACAP RM”

Locul de instruire: ACAP RM, mun. Chișinău, str. Mitropolit Varlaam 65, of. 434, 439.
Sălile de instruire, bir. Nr. 443, 445, 447.

Regim de lucru: Luni – vineri: 9:00-18:00

Orele de instruire: conform Programului, inclusiv seara 18:00-21:00 și sâmbătă 09:00-13:00.

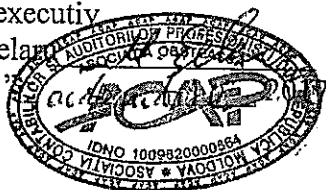
Aprobat:

Asociația Contabililor și Auditorilor Profesioniști
din Republica Moldova „ACAP RM”

Director executiv

Marina Șelaru

„ 02 ”

Chișinău - 2017

Introducere

Prezentul Program multidisciplinar detaliază cerințele privind competența profesională a auditorilor și este destinat instruirii profesionale anuale continue a auditorilor, impusă prin cerințele următoarelor acte normative:

- Legea privind activitatea de audit nr.61 din 16.03.2007 (cu modificările și completări ulterioare, republicată în Monitorul Oficial al RM, 2012, nr.72-75), care îl obligă pe auditor în fiecare an, începând cu anul următor după anul primirii certificatului de calificare al auditorului, să-și ridice nivelul de calificare (nu mai puțin de 40 de ore academice) în organizațiile, instituțiile cu instruire profesională continuă - litera (f), art. 15;
- Legea Contabilității nr.113-XVI din 27.04.2007 (cu modificările și completări ulterioare, republicată în Monitorul Oficial al RM, 2014, nr.27-34) care stabilește competența asociațiilor profesionale privind ridicarea nivelului de calificare al membrilor lor (art. 12);
- Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.180 din 23.03.2012 "Privind aplicarea Standardelor de audit și Codului etic pe teritoriul Republicii Moldova"/Monitorul oficial al RM, 2012, nr.60-62, art.210.
- Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.1450 din 24.12.2007 „Cu privire la unele măsuri de executare a Legii nr.61-XVI din 16 martie 2007 privind activitatea de audit”, cu modificările și completările ulterioare // Monitorul Oficial al RM nr. 203-206 din 28.12.2007
- Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 1224 din 9.11.2004 „Cu privire la organizarea formării profesionale continue”;
- Standardele Internaționale de Educație pentru profesioniști contabili nr. 7,8, aprobate de Consiliul pentru Standarde Internaționale de Educație în domeniul contabilității al Federației Internaționale a Contabililor (IFAC);
- Directiva 2014/56/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 aprilie 2014 privind situațiile financiare anuale, situațiile financiare consolidate și rapoartele conexe ale anumitor tipuri de entități, de modificare a Directivei 2006/43/CE a Parlamentului European și a Consiliului și de abrogare a Directivelor 78/660/CEE și 83/349/CEE ale Consiliului, <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=celex:32014L0056>;
- Codul educației al Republicii Moldova nr. 152 din 17 iulie 2014;
- Metodologia de evaluare externă a calității în vederea autorizării de funcționare provizorie și acreditării programelor de studii și a instituțiilor de învățământ profesional tehnic, superior și de formare continuă din Republica Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 616 din 18 mai 2016;
- Nomenclatoarele domeniilor de formare profesională, ale specialităților și calificărilor, meseriilor/profesiilor pentru pregătirea cadrelor în instituțiile de învățământ superior, profesional tehnic și de formare continuă;
- Standardele și liniile directoare pentru asigurarea calității în spațiul european al învățământului superior (Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area, ESG 2015), elaborate de Asociația Europeană pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior (ENQA);
- Recomandarea Parlamentului European și a Consiliului din 18 iunie 2009 privind stabilirea unui cadru european de referință pentru asigurarea calității în educație și formare profesională (2009/C 155/01);
- Cadrul european pentru asigurarea calității în educație și formare profesională (EQAVET Framework), elaborat de Rețeaua Europeană pentru Asigurarea Calității în

Educație și Formarea Profesională (EQAVET – European Quality Assurance in Vocational Education and Training).

Baza de date a programelor coordonate de Ministerul Educației este amplasată pe urmatorul link:
<http://edu.gov.md/ro/content/baza-de-date-programelor-coordonate-de-ministerul-educatiei>

Acest Curriculum se concentrează asupra minimului de cunoștințe, aptitudini și valori profesionale, etică și atitudini pe care ar trebui să le dobândească auditorii prin instruirea continuă. Subiectele Curriculum-ului au ca scop îmbunătățirea, actualizarea sau dobândirea de noi cunoștințe și competențe profesionale, precum și extinderea aptitudinilor privind efectuarea auditului, aplicarea Standardelor Internaționale de Audit (SIA), evoluțiile recente din domeniul contabilității, managementului financiar, fiscalității și dreptului în Republica Moldova.

Subiectele al prezentului curriculum sunt predate în limbile română și rusă de lectori cu experiență - auditori certificați cu suficientă experiență practică, profesorii Academiei de Studii Economice din Moldova (ASEM), profesorii Academiei de Studii Economice din București (ASE), specialiștii Ministerului Finanțelor, Inspectoratului Fiscal Principal de Stat, Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei, Casa Națională de Asigurări Sociale (CNAS), Compania Națională de Asigurări în Medicină (CNAM), experții Corpului Experților Contabili și Contabililor Autorizați din România (CECCAR) și Camera Auditorilor Financiari din România (CAFR), Colegiul Auditorilor din Rusia (RKA), Federația Contabililor și Auditorilor Profesioniști din Ucraina (UFPAA), etc.

Ascultătorii își pot alege temele și numărul de ore pentru frecventare, respectând cerințele minime stabilite de Lege.

Instruirea are loc la sediile ACAP RM, care dispun de săli de studii, și sunt situate pe adrese: mun. Chișinău, str. Mitropolit Varlaam 65, of. 443, 445, 447.

I. Tematica și repartizarea orientativă

Prezentul Curriculum de instruire profesională continuă cuprinde 4 domenii obligatorii (respectiv subiecte de bază) și anume:

	Subiecte	Ore academice*
I.	Audit și etica profesională	40
II.	Contabilitate financiară	10
III.	Management financiar	4
IV.	Impozitare și Drept	10
În total:		64

II. Obiectivele specifice cursului și strategii didactice

Prin intermediul cursului se formează următoarele competențe:

De cunoaștere și înțelegere:

Să demonstreze cunoștințe și comprehensiune despre:

- normele naționale și internaționale privind auditul;
- tehnicile și procedurile auditului situațiilor financiare;
- etapele misiunii de audit;
- misiuni speciale și misiuni conexe de audit;
- interacțiunea auditului cu contabilitatea, managementul financiar, fiscalitatea și dreptul.

De aplicare:

- să analizeze formele de exercitare ale auditului situațiilor financiare ;
- să identifice tehnicile și procedurile specifice auditului situațiilor financiare ;
- să redă documentele întocmite de auditor;
- să detecteze și să propună soluții la problemele contabile, fiscale, juridice ;
- să întreprindă cercetarea științifică potrivită ;
- să lucreze în echipă într-un proces consultativ;
- să adune și evalueze dovezile;
- să prezinte, discute, și câteodată să expună opinii prin comunicare oficială, neoficială scrisă și vorbită;
- să trateze informații delicate și confidențiale corect;
- să desfășoare activități în echipa de audit;

- să gestioneze riscurile financiare și informaționale;
- să realizeze analize privind evoluția activelor financiare, a utilizării instrumentelor financiare în cadrul activităților de gestiune a riscurilor.

De integrare:

- să efectueze auditul situațiilor financiare ;
- să emită documentele specifice activității de audit;
- să elaboreze planul de audit;
- să planifice activitatea de audit ;
- să aplice cunoștințele contabile, fiscale și juridice în practica de audit ;
- să aplice standarde și îndrumări relevante de audit;
- să gestioneze și soluționeze conflictele potențiale;
- să analizeze spectrul de probleme în audit;
- să elaboreze algoritmul de rezolvare pentru aplicarea procesului de audit în alte domenii de activitate;
- să integreze cunoștințele proprii în activitatea practica.

Nr. d/o	Forme de organizare a activității didactice	Strategii și activități didactice dominante
1.	Lecție (curs tematic îmbinat cu seminar)	• Prelegere problematizată • Discuție • Lucrul în echipă • Brainstorming • Rezolvare de probleme • SWOT
2.	Activitatea individuală a participanților	• Studiarea materialelor didactice • Documentarea (ISA, Codul Etic IFAC, etc.) • Deducerea tuturor metodelor ce pot fi utilizate în cadrul activității de audit.
3.	Evaluarea	Evaluare sumativă (test)

* Conform Hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr. 1224 din 9.11.2004 (litera b,c din art.15) „Cu privire la organizarea formării profesionale continue” nr. 1224 din 9.11.2004 (litera b,c din art.15)

III. Conținut:

Subiectul 1. AUDIT ȘI ETICA PROFESIONALĂ (40 ore)

OBIECTIVE
Participanții vor putea să: • înțeleagă aprofundat auditul situațiilor financiare, modificările recent operate în sistemul de reglementare normativă a auditului, temeiurile normative, obiectivele generale, care guvernează auditul și situațiilor financiare, Codul etic, controlul calității al lucrărilor de audit pentru societăți care efectuează audituri și revizuri ale situațiilor financiare, precum și alte misiuni de asigurare și servicii conexe, stabilirea strategiei generale de audit a misiunii de audit și elaborarea planului de audit; • aplice Standardele Internaționale de audit, calitate și etică în practică; • elaboreze algoritmul de rezolvare pentru auditul situațiilor financiare; • integreze cunoștințele proprii în practică.

1. Modificări recente operate în actele normative ce reglementează domeniul auditului.
2. ISRS 4410 „Misiuni de compilare a situațiilor financiare”:
 - principii generale de compilare;
 - definirea termenilor misiunii;
 - proceduri și probe;
 - documentația misiunilor de compilare;
 - raportare.
3. ISA 530 „Eșantionarea în audit”:
 - proiectarea și dimensiunea eșantionului și selectarea elementelor de testat;
 - efectuarea procedurilor de audit;
 - evaluarea rezultatelor eșantionării în audit- exercițiu.
4. ISA 570 „Principiul continuității activității”:
 - responsabilitatea pentru evaluarea capacității entității de a-și continua activitatea.
 - proceduri de evaluare a riscurilor și activități conexe;
 - proceduri de audit suplimentare când se pune la îndoială continuitatea activității;
 - concluziile auditorului și raportarea.
5. ISA 580 „Declarații scrise”:
 - declarații scrise în calitate de probe de audit declarații scrise cu privire la responsabilitatea conducerii și alte declarații scrise);
 - forma declarațiilor scrise;
 - evaluarea probelor de audit privind declarațiile scrise.
6. Tipologia rapoartelor de audit. Forma și conținutul raportului de audit al rapoartelor financiare. Caracterul rapoartelor de audit pentru angajamentele de exercitare a auditului cu obiectiv special. Emiterea raportului de audit asupra informației financiare previzionale.

Raportul privind examinarea limitată a rapoartelor financiare. Documentarea raportului asupra unui angajament de efectuare a procedurilor convenite.

7. Exercițarea auditului pe compartimentele (conturile) evidenței contabile și rapoartelor financiare. Actele normative ce reglementează obiectul auditului, planul și programul de audit, înțelegerea, evaluarea și testarea controlului intern, esența principalelor proceduri de audit, documentele de lucru. Esența metodicii de segmentare și exercitare a auditului pe compartimentele (conturi) evidenței contabile și rapoartelor financiare.
8. Răspunderea auditorului și asigurarea riscului de audit. Modul de asigurare a riscului de audit. Modul de reflectare în contabilitate a cheltuielilor aferente asigurării riscului de audit.

Subiectul 2. CONTABILITATE FINANCIARĂ (10 ore)

OBIECTIVE
Participanții vor putea să: • înțeleagă aprofundat organizarea și reglementarea contabilității, modificările recent operate în sistemul de reglementare normativă a contabilității; contabilitatea operațiunilor de arendă, leasing și locațiune; operațiunilor în valută străină; • aplice IAS 32, 39 în practică; • integreze cunoștințele proprii în practică.

1. Problemele actuale în contabilitatea financiară

- 1.1. Reglementarea contabilității, modificările recent operate în sistemul de reglementare normativă a contabilității.
- 1.2. Contabilitatea operațiunilor de arendă, leasing și locațiune;
- 1.3. Contabilitatea operațiunilor în valută străină;
- 1.4. IAS 32 „Instrumente financiare”;
- 1.5. IAS 39 „Instrumente financiare”.

Subiectul 3. MANAGEMENT FINANCIAR (4 ore)

OBIECTIVE
Participanții vor putea să: • înțeleagă aprofundat analiza riscurilor financiare, rentabilității, situației patrimoniale a entității, indicatorilor de rotație a activelor și capitalurilor, structurii surselor de finanțare și independenței financiare a entității, capitalului propriu, surselor împrumutate, creanțelor și datoriilor pe termen scurt; analiza riscurilor operaționale și financiare; metode de bază ale evaluării activelor financiare; particularitățile leasingului operațional și financiar; • integreze cunoștințele proprii în practică.

1. Problemele actuale în management financiar

- 1.2. Analiza riscurilor operaționale și financiare. Calculul volumului critic al vânzărilor (punctului „mort”, pragului rentabilității). Levierul financiar și analiza efectului de modificare a acestuia.
- 1.3. Metode de bază ale evaluării activelor financiare. Introducere în riscul și rentabilitatea activelor financiare.
- 1.4. Finanțarea prin leasing. Leasing operațional, leasing financiar. Vânzare cu arendă reversibilă. Implicații fiscale ale leasingului.

Subiectul 4. IMPOZITAREA ȘI DREPT (10 ore)

OBIECTIVE

Participanții vor putea să:

- înțeleagă aprofundat modificările recent operate în sistemul impozitării și a dreptului contractual în RM (conform legislației actuale); aspect apărării drepturilor civile în instanța de judecată;
- integreze cunoștințele proprii în practică.

1. Problemele actuale în fiscalitate și drept (conform legislației actuale)

- 1.1. Unele aspecte ale impozitării și a dreptului fiscal conform modificării și completării Codului Fiscal al RM și actelor normative corespunzătoare pentru a.2017 -2018.
- 1.2. Reglementarea juridică a raporturilor de muncă.
- 1.3. Relațiile contractuale ca instrument pentru deminarea riscurilor fiscale.

IV. Sugestii metodologice și de evaluare:

Curriculum este conceput pentru a corespunde cu prevederile referitoare la perfecționarea auditorilor.

Această instruire nu intenționează de a substitui nici o examinare profesională. Aceste teme fac parte din programele acreditate privind instruirea profesională continuă (DPC) ai Asociației contabililor și auditorilor profesioniști „ACAP.”

Implementarea prezentului Curriculum se realizează prin Instruiri profesionale, care derulează în săli de instruire, inclusiv și în cele dotate cu echipamente tehnice de învățare (calculatoare, video-proiectoare, flip chart, etc.). Participantul la instruire primește un set de materiale didactice de instruire specializate.

Formatorul-lectorul, în procesul instruirii, aplică un ansamblu de metode și procedee didactice, atât tradiționale cât și moderne, interactive, modificate permanent și completate în funcție de obiectivele propuse. Accentul se pune pe metode interactive, activ-participative, ce

sporesc potențialul profesional al beneficiarilor. Aspectele practice al acestui Curriculum la subiectul Audit și etica profesională sunt oferite de către auditori practicieni experimentați din cadrul și din afara țării, cu referire la cazuri reale, dar anonime, din practica de audit.

La evaluare să ia în considerare varietatea de opțiuni de evaluare care stă la dispoziție și să selectează metode care vor determina eficient dacă profesioniștii în domeniul auditului posedă capacitățile și au demonstrat competența necesară pentru a fi substanțial implicați în auditarea situațiilor financiare în anumite sectoare sau medii specializate.

Instruirea se finalizează cu evaluarea cunoștințelor ce vizează eficacitatea activităților educaționale prin prisma raportului dintre obiectivele proiectate și rezultatele obținute. **Evaluarea** cunoștințelor participanților se realizează prin *testarea* și verificarea rezultatelor testării de către comisia de atestare ACAP. Comisia de atestare se formează de Comitetul pentru Educație și certificare ACAP în număr minim de 2 persoane.

În urma susținerii testelor cu succes, participantului se eliberează certificatul ACAP de absolvire semnat de persoanele autorizate ACAP. Rezultatul testărilor se evidențiază prin procesul verbal întocmit de comisia de atestare poate și poate fi totalizat în două categorii: admis sau neadmis. **Certificatul de absolvire** confirmă faptul precum că participantul a frecventat într-un număr efectiv de ore și a susținut cu succes testarea din cadrul cursului de instruire profesională anuală continuă a auditorilor.

Sugestii metodologice privind ajustarea Curriculum-lui în scopul menținerii competenței auditorului pe toată perioada carierei profesionale. Conform Standardului Internațional de Educație IFAC pentru profesioniști contabili nr.8 „Cerințe privind competența profesioniștilor din domeniul auditului”, conținutul cunoștințelor din cadrul programului de educație și dezvoltare pentru profesioniștii de audit, trebuie să includă minim următoarele trei domenii tematice la nivel avansat:

1. Auditul situațiilor financiare;
2. Contabilitate și raportare financiară; și
3. Tehnologia informațiilor.

BIBLIOGRAFIE:

1. Codul fiscal al Republicii Moldova nr.1163-XIII din 24.04.1997, cu modificările și completările ulterioare //Monitorul Oficial al RM 62/522, 18.09.1997.
2. Codul muncii al Republicii Moldova nr.154-XV din 28.03.2003, cu modificările și completările ulterioare // Monitorul Oficial 159-162/648, 29.07.2003.
3. Codul educației al Republicii Moldova nr. 152 din 17 iulie 2014.
4. Legea nr.61-XVI privind activitatea de audit din 16.03.2007, cu modificările și completările ulterioare // Monitorul Oficial nr.117-126/530, 10.08.2007.
5. Legea Contabilității nr.113-XVI din 27.04.2007, cu modificările și completările ulterioare //Monitorul Oficial al RM nr.90-93, 29.06.2007.
6. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.1450/24.12.2007 Cu privire la unele măsuri de executare a Legii nr.61-XVI din 16 martie 2007 privind activitatea de audit, cu modificările și completările ulterioare // Monitorul Oficial al RM 203-206, 28.12.2007.
7. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 1224 din 9/11/2004 Cu privire la organizarea formării profesionale continue //Monitorul Oficial al RM 208-211, 19.11.2004.
8. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.180 din 23.03.2012 "Privind aplicarea Standardelor de audit și Codului etic pe teritoriul Republicii Moldova"//Monitorul oficial al RM, 2012, nr.60-62, art.210.
9. Ordin privind acceptarea și publicarea Standardelor de audit nr.62 din 13.05.2014// Monitorul oficial al RM, nr.134-141.
10. Manual de reglementări internaționale de audit, asigurare și etică/Federația Intern. A Contabililor (IFAC)- Ch.: Moldpres,2012 – (Monitorul oficial, ed.specială). – 406 p.
11. Manual de Standarde Internaționale de Audit și Control de Calitate. Codul etic al profesioniștilor contabili.../Federația Intern. A Contabililor (IFAC)- Ch.: Moldpres,2012 – (Monitorul oficial, ed.specială). – 995 p.
12. Handbook of the Code of Ethics for Professional Accountants. International Ethics Standards Board for Accountants, IFAC,2016 – 182 p.
13. Handbook of International Quality Control, Auditing, Review, Other Assurance, and Related Services Pronouncements Vol.1-3, 2016-2017- Edition. International Auditing and Assurance Standards Board, 2016.
14. Ghidul de utilizare a ISA-urilor în auditarea întreprinderilor mici și mijlocii. Ed.a 3-a, rev. – București: Editura CECCAR, 2012 -562 p.
15. Ghid pentru un Audit de Calitate. CAFR & Institutul Contabililor Autorizați din Scoția (ICAS) –CAFR, 2012 – 144 p.

16. Manual de Reglementări Internaționale de Control al Calității, Audit, Revizuire, Alte Servicii de Asigurare și Servicii Conexe. În 3 vol. - International Auditing and Assurance Standards Board. Federația Internațională a Contabililor. Ediția 2015.- București, 2016.
17. Statements of Membership Obligations (SMOs) 1-7 (Revised)//The Board of the International Federation of Accountants. 2012
18. Standardul Internațional de Educație nr.8 "Cerințele față de competența specialiștilor în audit" emis de International Accounting Education Standards Board. Federația Internațională a Contabililor (IFAC). 2015
19. Ghid practic de aplicare a Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate.- București: Editura CECCAR, 2015.- 1227 p.
20. Rolul practicilor mici și mijlocii în furnizarea consultanței de afaceri pentru întreprinderile mici și mijlocii /Federația Internațională a Contabililor – Comitetul pentru Practici Mici și Mijlocii.- București: Editura CECCAR, 2010.
21. Elemente de doctrina și deontologie a profesiei contabile/Marin Toma, Jacques Potdevin – București: Editura CECCAR, 2008.